

Výchova v antickém Řecku - utilitární

- n Otrokářská společnost
- n **Scholé** – volný čas – předpoklad vyšší úrovně tělesné kultury
- n **Plnoprávní občané** – na rozdíl od Egypta a Babylonie
- n Vysoká vzdělanost
- n Stadiony, hyppodromy, dostihové dráhy...
- n **Gymnázia** – vrcholná výchovná zařízení - veřejná

- n Systém spartský
státní, jednostranný
- n Systém aténský
soukromá výchova

VÝCHOVA V ANTICKÉM ŘECKU

SPARTA

- n Dominance vojenské přípravy (vojenský výcvik, otužování, rozvoj síly, základy čtení a psaní)
- n Státní výchova včetně dívek
- n Výchova k úplné oddanosti státu a slepá poslušnost
- n Průběh:
 - 7. – 14.r. – státní ústav
 - 15. r. – zkušební rok
 - 16.-20.r. – efebie = eiréni
 - 20.r. – oddíl efébů – voj. služba
 - 30.r. – plnoprávný občan

ATHÉNY

Úsilí o všestranný rozvoj (fyzická, mravní, rozumová) – kalokagathie
chyběla právní definice manželství – „Život je těžký tak si vemte koho potřebujete“

Soukromná výchova bez dívek (gramatika, muzika, gymnastika)

Průběh: 7. – 14. d. soukromý ústav (palaistra)

18.-20.r. – efebion (voj. výcvik + služba + zkoušky (gymnasion))

18. r. – věk dospělosti

Gymnázia

- n základ tvoří palaistra –zápasiště
- n počátek - jinoši a muži z nejbohatších rodin
- n od 5.st.př.n.l. - širší vrstvy
- n 18 let – vojenská služba – efébie - plnoprávní občané
- n sály – míčové hry, gymnastika
- n běžecké dráhy
- n hygienické zázemí
- n zázemí politického života
- n příprava na OH – měsíc před zahájením do města Elis

PANHELLÉNSKÉ HRY

n	OLYMPIJSKÉ	od r. 776 před n.l.	<i>Olympie</i>
n	PÝTHIJSKÉ	582	<i>Delfy</i>
n	ISTHMICKÉ	582 (?)	<i>Isthmos / Korint</i>
n	NEMEJSKÉ	573	<i>Nemea</i>
n	PANATHÉNAJSKÉ	566 (?)	<i>Athény</i>
n	<i>HÉRAIE</i>		<i>Argos, Olympie</i>

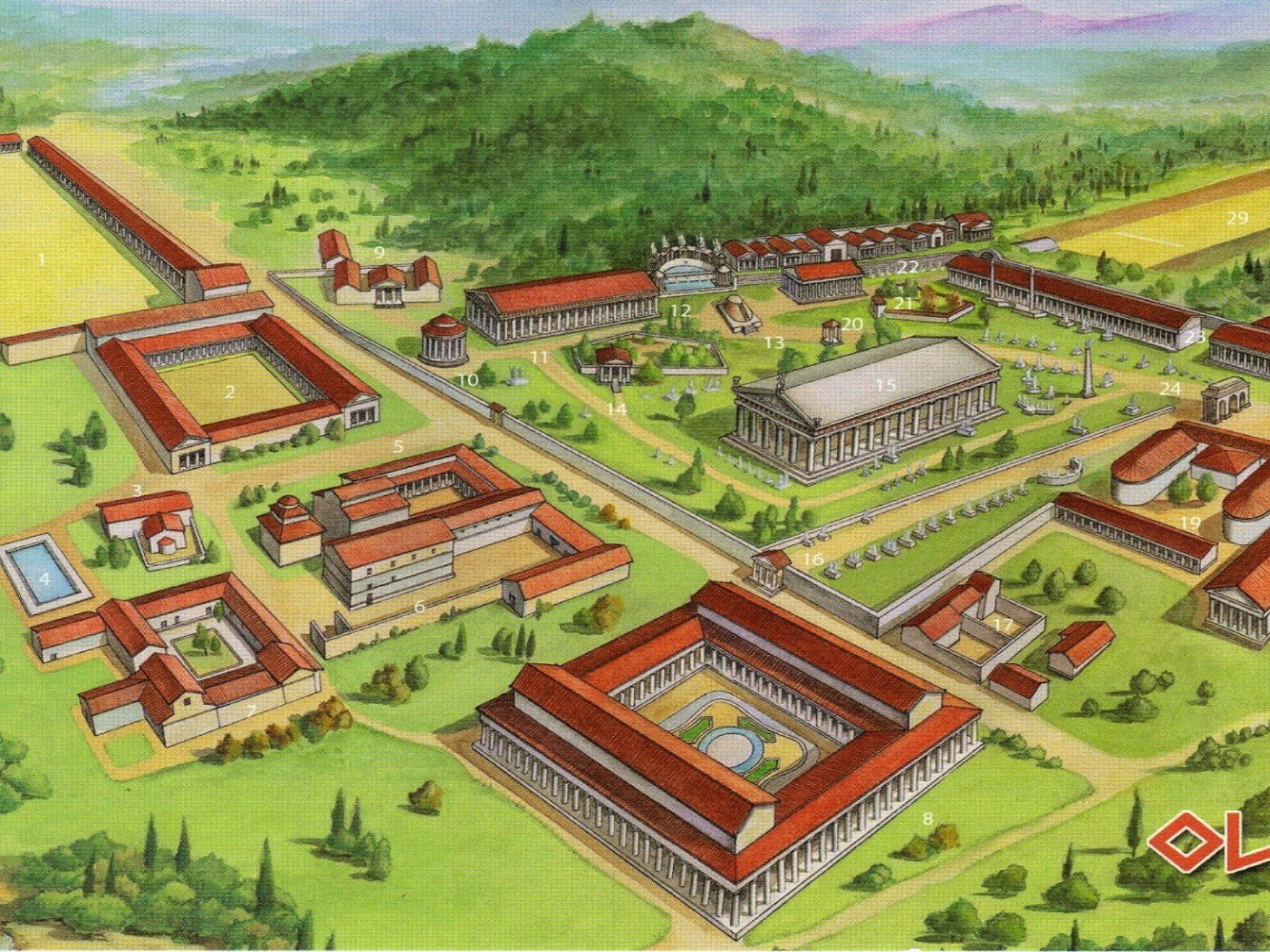
SOUTĚŽE:

1. **Gymnické** (běhy, pentathlon, box, zápas, pankration, závody veslic, běh s pochodní)
2. **Hippické** (dostihy, závody vozů)
3. **Músické** (hlasatelské, trubačské, pěvecké, hra na flétnu a kitharu, recitační)

ANTICKÉ OLYMPIJSKÉ HRY (776 před n.l. - 393 n.l.)

- n **Olympia** - svatyně Dia Olympijského
- n Hry v Olympii - sakrální oslavy + sportovní a umělecké soutěže
- n Počátky: 13. stol. před n.l. , první záznam 776 před n. l., zákaz: 394 n. l. (křesťanský císař Teodózius I.)
- n Trvání her - **1169 roků, 293 her**
- n Periodizace her:
 - *archaická doba* (776 - 500 před n. l.)
 - *klasická doba* (do r. 348 před n. l.)
 - *helénistická doba* (do r. 146 před n. l.)
 - *řecko-římská doba* (do r. 393 n. l.)
- n Základní ideály - ***kalokagatia***
- ***ekecheiria***

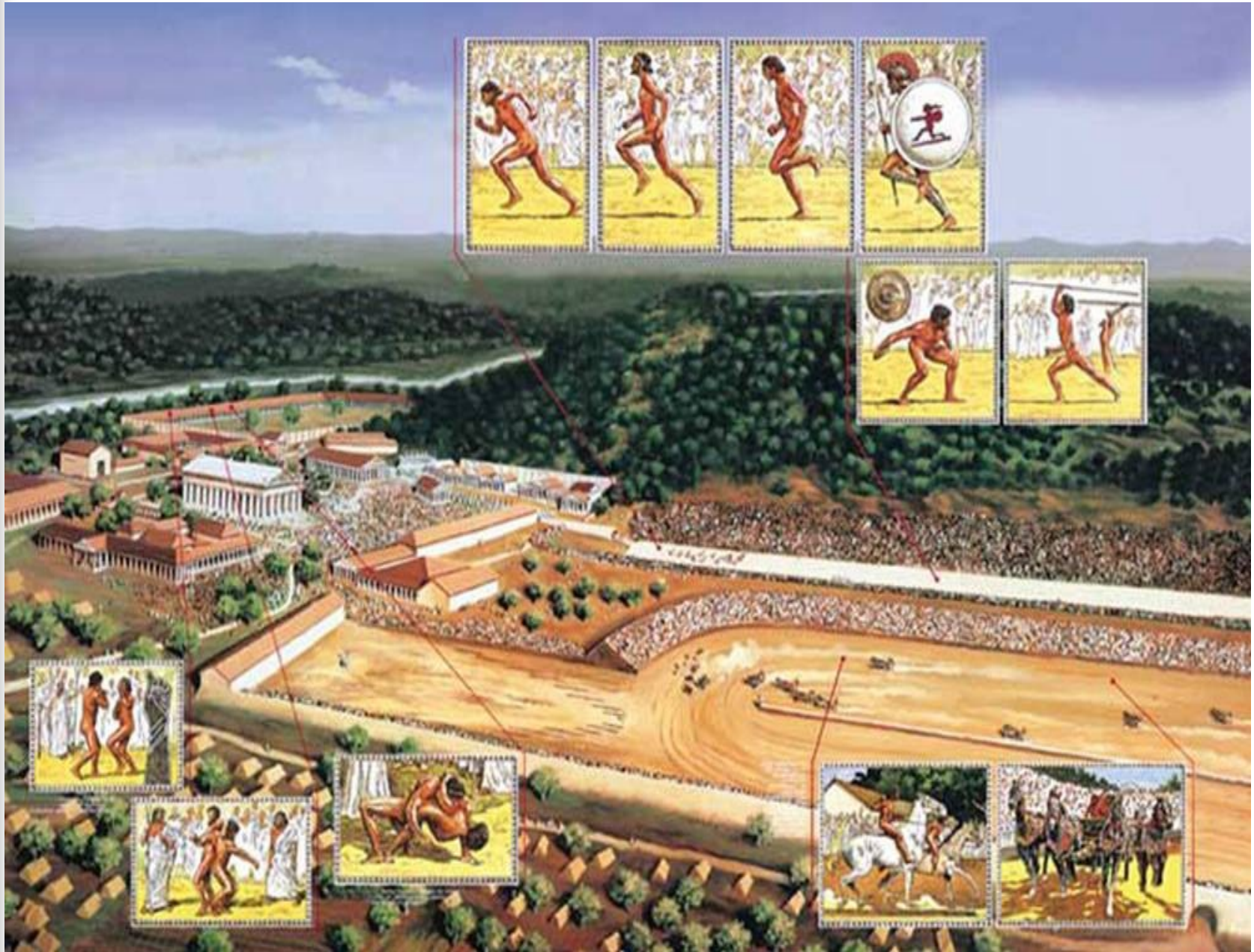

Diův chrám

SOUTĚŽE STAROVĚKÝCH OLYMPIJSKÝCH HER

Hry	Rok	Disciplína
1.	776	dromos (běh na 1 stadión - 192, 27 m)
14.	724	diaulos (běh dvojitý - 384,5 m)
15.	720	dolichos (vytrvalostní běh na 7 – 24 stadiónů)
18.	708	palé (zápas) + pentáthlon (pětiboj)
23.	688	pygmé (box)
25.	680	harma tetrippon (čtyřspřežení koní)
33.	648	pankration (kombinace boxu a zápasu) hippos keles (dostihy)
37.	632	soutěže dorostenců (dromos, palé)
38.	628	pentáthlon pro dorostence
41.	616	pygmé pro dorostence
65.	520	hoplítodromos (běh těžkooděnců)
96.	396	závody trubačů a hlasatelů
145.	200	Pankration pro dorostence
293.	393 n. l.	Poslední hry, o kterých se zachovala zpráva

Sportovní charakter her

Po celou dobu trvání her, **sport - fenomén**

Málokterý národ měl tolik sportovních disciplín

- štafetový běh
- lukostřelba
- plavání
- skoky do vody
- veslování....pravidla těžce dohledatelná

Homér – první autor sportovní reportáže

Helénisté – soudci (rozhodčí)

Nomofylci – správci nad zákony

Elid'ané – řídicí orgán her

Předolympijský kemp

Odkazy antického Řecka

- Jen všestranně rozvinutý člověk je pro společnost přínosem
- Chut' pro aktivní sportovní činnost a zdravou soutěživost
- Dostatek trenérů mládeže
- Dostatek sportovních objektů
- Mít chut' cvičit, s kým cvičit a kde cvičit

Stinné stránky

- Bezduchý profesionalizmus
- Degradace atleta na stroj vyrábějící prvenství (vítězství) - peníze
- Pokusy podvádět (hrozila pomsta bohů)